

# STATISZTIKA

## A közbeszerzési eljárások 2021. I.-III. negyedéves adatainak statisztikai elemzése főbb ismérvek szerint

Rezső Orsolya, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

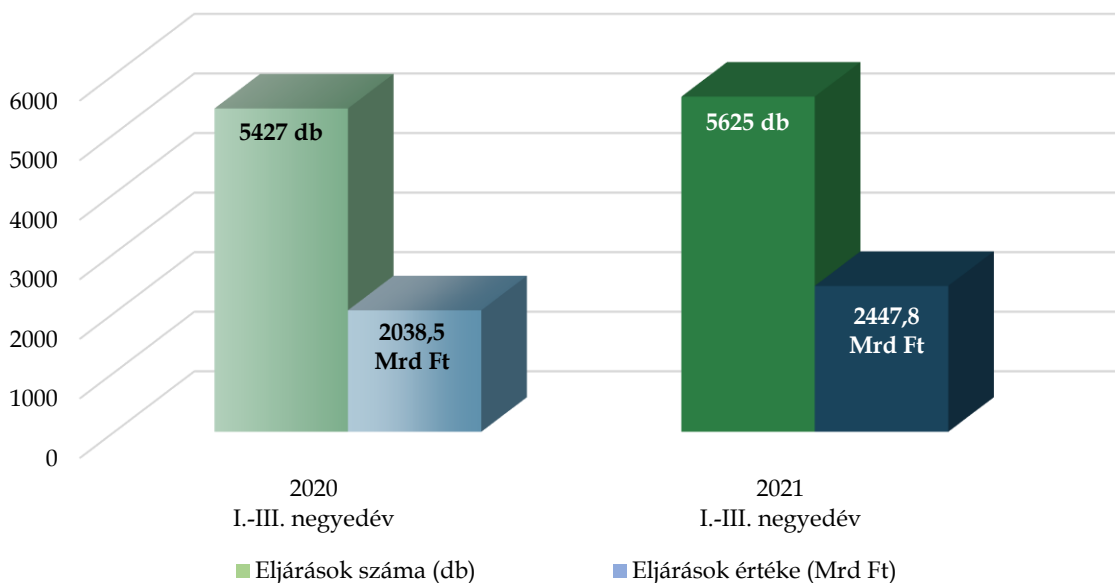
DOI: 10.37371/KEP.2022.2.6

Címszavak: közbeszerzés, statisztika, trendek, eredményes közbeszerzés

2021. első háromnegyed évében, azaz a januártól szeptemberig terjedő időszakban az ajánlatkérők összesen 5625 db eredményes közbeszerzési eljárást folytattak le 2447,8 milliárd Ft értékben. Ez az előző év azonos időszakához képest növekedést jelent (lásd: 1. ábra), közelítőleg 200 db eljárással több zajlott le 2021.

I.-III. negyedévében, mint 2020. ugyanezen időszakában, ami ugyan csak pár százalékos (3,6%) emelkedés, de a közbeszerzések összértéke az ötödével (20,1%) nőtt és így majdnem elérte a koronavírus-járvány előtti év, 2019. első háromnegyedévi értékét, ami 2540,6 Mrd Ft volt.

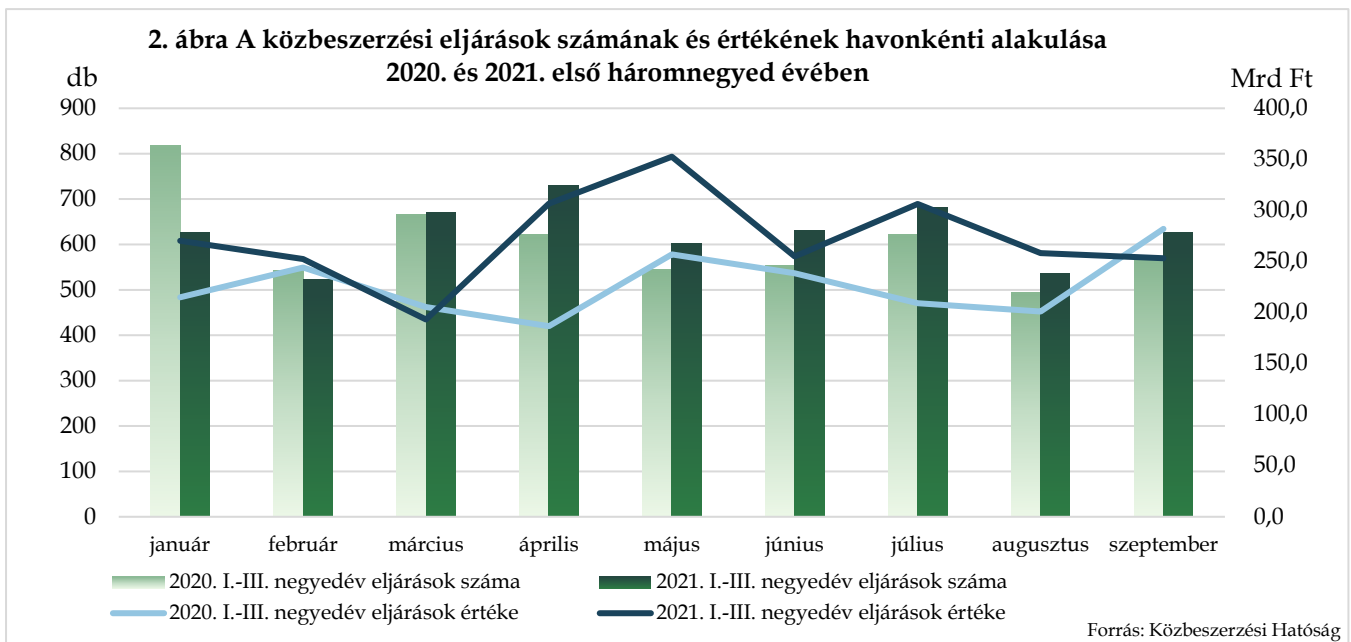
1. ábra A közbeszerzési eljárások számának és értékének alakulása 2020. és 2021. I.-III. negyedévben



Forrás: Közbeszerzési Hatóság

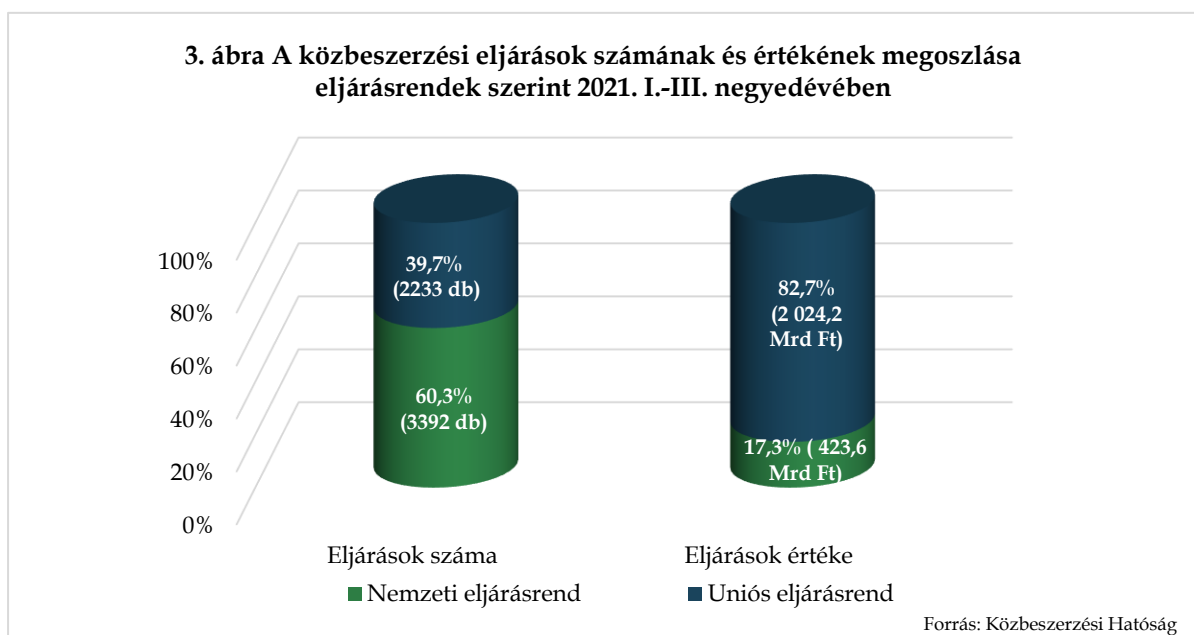
A 2. ábra az eljárások számának és értékének havonkénti eloszlását ábrázolja 2020. és 2021. azonos időszakában. Látható, hogy az eljárások számának alakulása 2020. januárjától szeptemberéig hullámzó képet mutat és nagyjából együtt mozog a 2021. évi havi adatokkal, kivételt képez ez alól április hónap, amikor ellentétes előjelű változás történt a két adott évben: míg 2020-ban ebben a hónapban csökkent az eljárások száma, addig

2021-ben erőteljes növekedés volt tapasztalható. Az eljárások értékének havi adata szélesebb sávban és hektikusabban változik 2021. első háromnegyed évében, mint 2020 azonos időszakában, 2021-ben a minimum értéke márciusban 200 milliárd Ft alatt maradt, maximumát májusban érte el 350 Mrd Ft felett tetőzve.

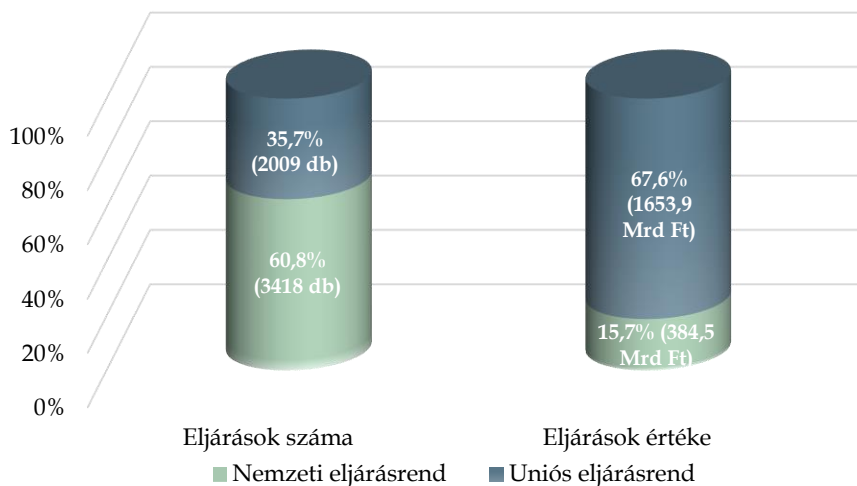


Eljárásrendek szerint vizsgálva a közbeszerzési eljárásokat (3. ábra), elmondható, hogy 2021. első háromnegyed évében a közbeszerzések közelítőleg 60 százaléka nemzeti eljárásrendben zajlott le, ez 3392 db eljárást foglalt magában, miközben a közbeszerzések összértékének csak kevesebb mint az ötöde, 17,3%-a kapcsolódott ezekhez az eljárásokhoz 423,6 Mrd Ft értékben. Az uniós eljárásrendbe tartozó közbeszerzések száma 2233 db volt ebben az időszakban, ami

majdnem 40 százaléka az összes eljárásnak, viszont ezeknek a közbeszerzéseknek az értéke 2024,2 Mrd Ft-ot tett ki, ami így több, mint 80%-os arányt képviselt a közbeszerzési eljárások összértékén belül. Ezek az arányok összességében nagyon hasonlóan alakultak a 2020. évi nemzeti-uniós megoszláshoz mind az eljárások számának, mind az értékének tekintetében (4. ábra).



4. ábra A közbeszerzési eljárások számának és értékének megoszlása eljárásrendek szerint 2020. I.-III. negyedévben

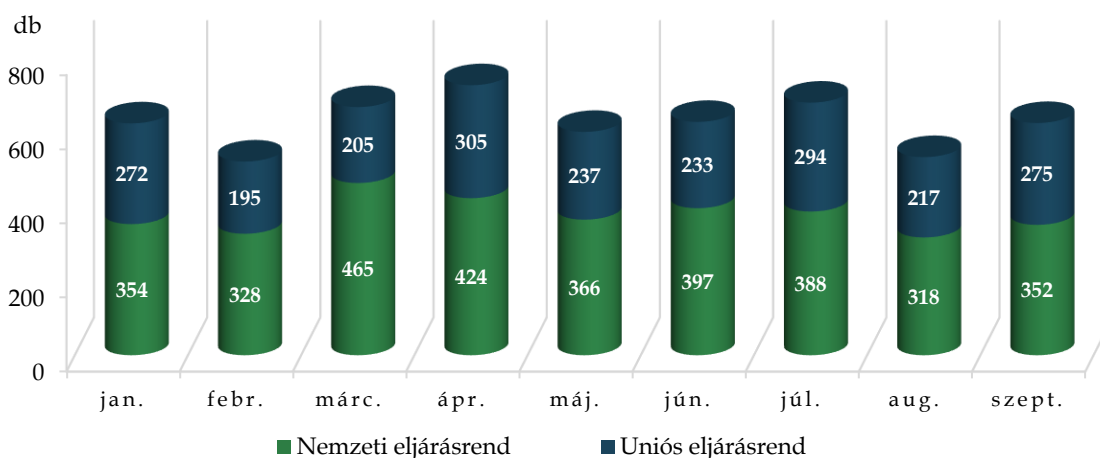


Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A közbeszerzési eljárások eljárásrendek szerinti megoszlásának havi alakulását 2021. januárjától szeptemberéig az 5. és 6. ábra szemlélteti. A nemzeti eljárások számaránya szinte minden hónapban az összesen adat arányának, azaz a 60,3%-nak a 4-5 százalékpont szélességű sávjában 56%-63% közé esett, az uniós számarány pedig ennek megfelelően 37%-44% között alakult, kivételt képeznek ez alól a március havi adatok, amikor is közelítőleg 70% és 30%-ot vett fel a nemzeti-uniós számarány. Az értékarányok tekintetében tulaj-

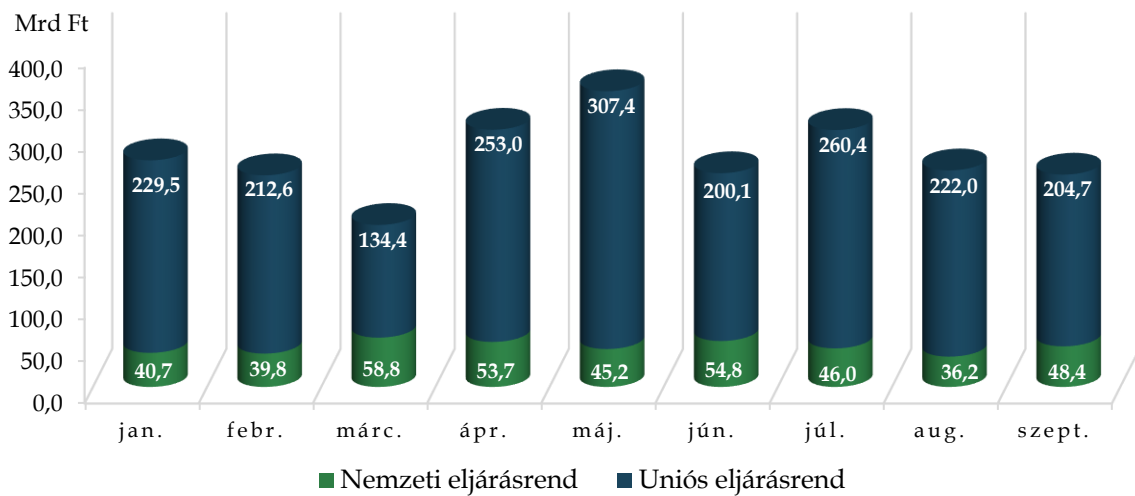
donképpen nagyon hasonló jelenség volt tapasztalható: a március havi adatok tértek el nagyobb mértékben az átlagtól, ettől eltekintve a nemzeti eljárások értékaránya 12% és 22% közé esett, az uniós eljárásrendű közbeszerzések értékaránya pedig 78%-88% közötti értékeket vett fel. Márciusban volt a legnagyobb a nemzeti eljárások értékaránya: több, mint 30 százaléknyi, az uniós arány pedig ennek megfelelően közelítőleg 70%-ot tett ki.

5. ábra A közbeszerzési eljárások számának (db) havi alakulása eljárásrendek szerint 2021. első háromnegyed évében



Forrás: Közbeszerzési Hatóság

6. ábra A közbeszerzési eljárások értékének (Mrd Ft) havi alakulása eljárásrendek szerint 2021. első háromnegyed évében

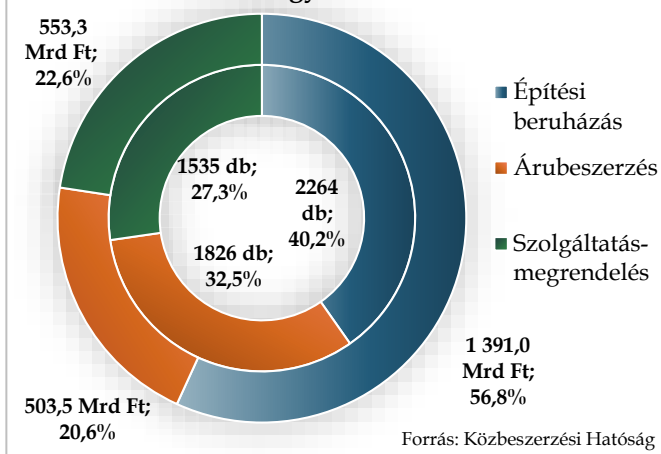


Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Az eljárásokat a beszerzés tárgya (építési beruházás, árubeszerzés, szolgáltatás-megrendelés) szerint vizsgálva megállapítható, hogy 2021. első 9 hónapjában is építési beruházások alkották a legnagyobb hányadot a hazai közbeszerzéseken belül, mind az eljárások számának, mind az értékének tekintetében. Amint a 7. ábráról látható, az eljárások számának 40%-át, értékének 56,8%-át tették ki. Ez az arány már nagyobb az előző év azonos időszakában mértnél, de még nem éri el a pandémia előtti évekre jellemző 50% körüli számarányt és azt jócskán meghaladó értékarányt. Az építési beruházás tárgyú közbeszerzések száma és

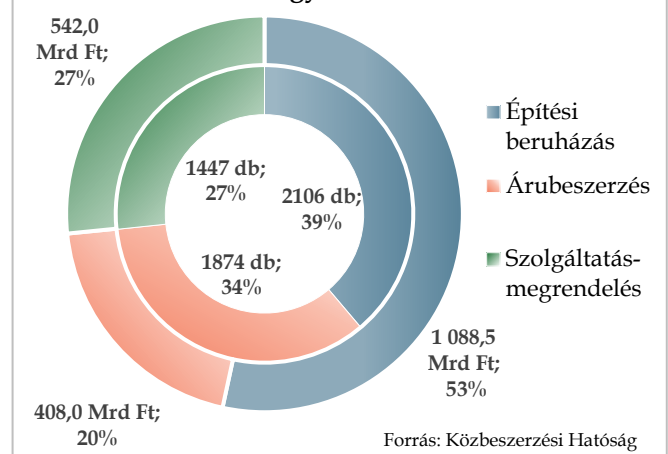
értéke volumenben is növekedett 2020. azonos időszaka-hoz képest (8. ábra), ugyanis több mint 150 db-bal több építési beruházás zajlott 2021. első 9 hónapjában, ezek értéke pedig több mint 300 milliárd Ft-tal haladta meg a 2020. évi megfelelő értékét. Az eljárások közelítőleg harmada árubeszerzés volt, de ezekhez a közbeszerzésekhez csak az összérték körülbelül ötöde köthető, míg a szolgáltatás-megrendelés kategóriába kisebb számú, de nagyobb értékű közbeszerzések estek, számarányban az árubeszerzések alatt maradtak (27,3%), de értékarányban meghaladták azokat (22,6%).

7. ábra A közbeszerzési eljárások számának és értékének megoszlása beszerzési tárgyak szerint 2021. I.-III. negyedévében



Forrás: Közbeszerzési Hatóság

8. ábra A közbeszerzési eljárások számának és értékének megoszlása beszerzési tárgyak szerint 2020. I.-III. negyedévében.

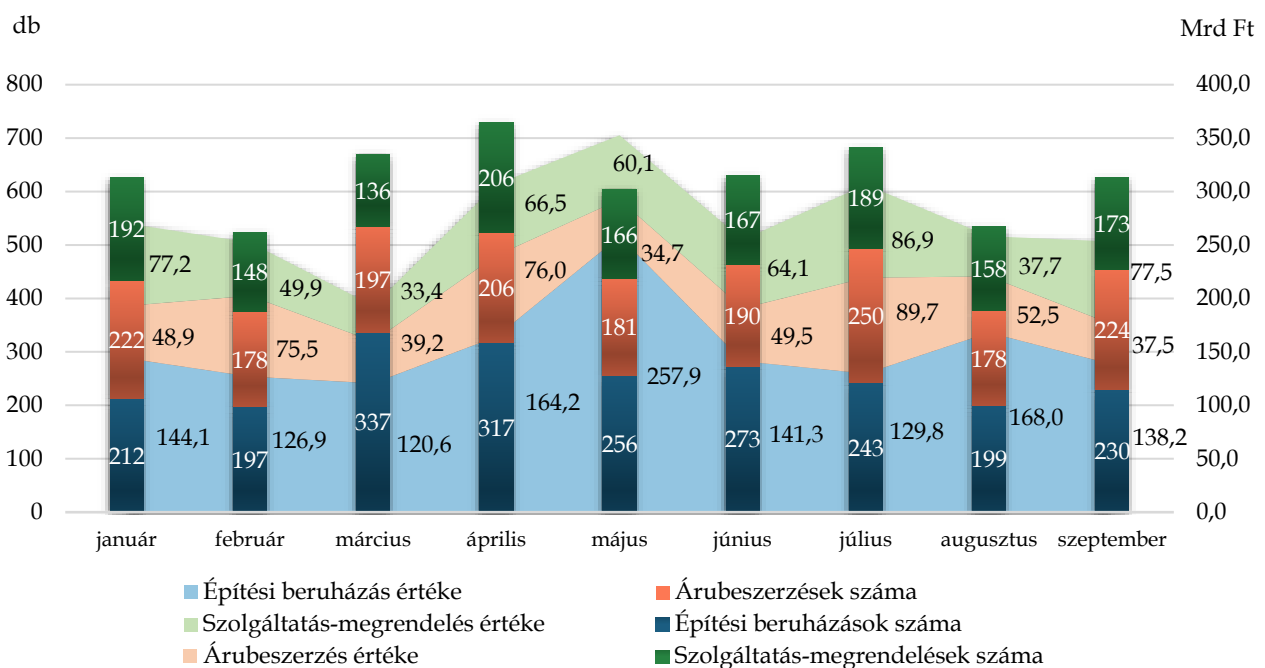


Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A közbeszerzési eljárások számának és értékének beszerzési tárgyak szerinti megoszlását 2021. első kilenc hónapjában a 9. ábra szemlélteti. Látható, hogy a közbeszerzési eljárások számának beszerzési tárgyak szerinti arányai nagyon hasonlóan alakulnak az egyes hónapok között, körülbelül 10 százalékpontos eltérésen belül maradván. Az építési beruházások számaránya 34%-44% között mozog (kivéve márciusi adat, mely meghaladja az 50%-ot), az árubeszerzések aránya 28%-37%-os intervallumba esik, a szolgáltatás-megrendelések pedig 20%-31% közötti értékeket vesz fel. Elmondható, hogy az esetek többségében az építési beruházások aránya volt a legnagyobb, kivéve januárban és júliusban, amikor is az árubeszerzések száma kicsivel

ugyan, de meghaladta az építési beruházások számát, első esetben 10 darabbal, második esetben 7 darabbal. Az értékarányok elemzésekor azonban nagyobb szórás lehet tapasztalni az egyes hónapokhoz tartozó értékekben, akár 30 százalékpontos különbséget is. Így például az építési beruházások esetében a májusi arány 73%, míg a júliusi 42,4%. Az értékarányok tekintetében minden hónapban messze a legnagyobb hányadot az építési beruházások tették ki, és az is elmondható, hogy ugyan a szolgáltatás-megrendelések összértékarányban megelőzték az árubeszerzéseket, tehát a második helyen végeztek, de a havi megoszlást vizsgálva csak 9-ből 4 hónap esetében tartozott hozzájuk nagyobb értékarány.

9. ábra A közbeszerzési eljárások számának és értékének megoszlása beszerzési tárgyak szerint 2021. I.-III. negyedévében



Forrás: Közbeszerzési Hatóság

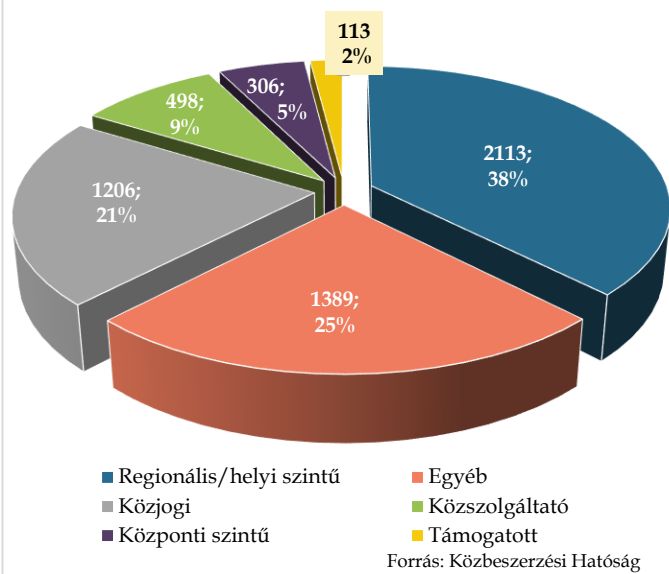
A 10-11. ábrákon a közbeszerzési eljárásoknak az ajánlatkérők típusa (regionális/helyi szintű-, központi-, közszolgáltató-, közigazgatási-, támogató- és egyéb szervezet) szerinti megoszlása látható 2021. első háromnegyed évében. Elemezve ezeket az adatokat, megállapítható, hogy a regionális/helyi szintű ajánlatkérők bonyolították le az eljárások többségét (38%) ebben az időszakban is, pont ugyanakkora arányban, mint az egy évvel korábbi azonos időszakban. A többi ajánlatkérő esetében is hasonló számarányok adódtak az egy évvel

korábbi adatokhoz képest, csupán 1-2 százalékpontos volt a különbség, azonban a volumenváltozások már jelentősebb mértéket értek el. Például a támogató szervezetek által lebonyolított eljárások száma több, mint a negyedével csökkent, 155 darabbról 113 darabra, ugyanakkor a közigazgatási szervezetek esetében pozitív irányú változás következett be, 2021 első háromnegyed évében 13,5%-kal több eljárás kapcsolódott hozzájuk, mint az előző év azonos időszakában.

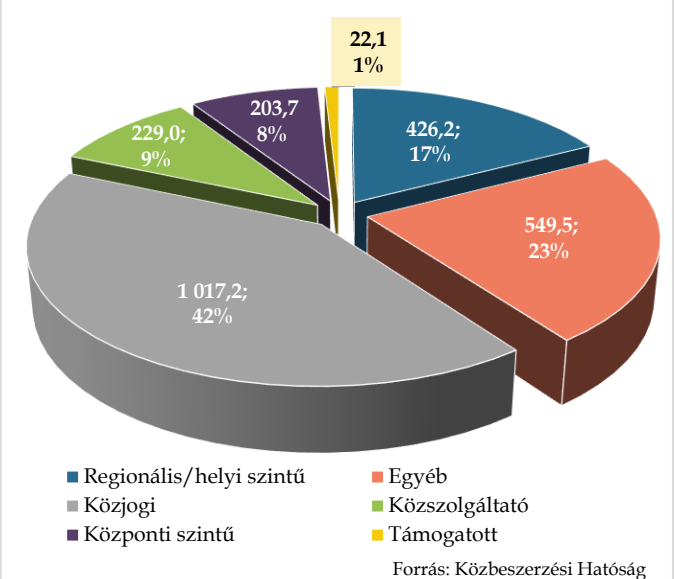
Ami az értékarányokat illeti, 2021. I.-III. negyedében a közjogi szervezetek által lefolytatott eljárások domináltak, úgy, mint az egy évvel korábbi időszakban, sőt az is elmondható, hogy a közszolgáltató szervezetekkel együttvéve ugyanúgy az eljárások összértékének közelítőleg a feléért voltak felelősek, mint 2020. első kilenc hónapjában, csupán az változott, hogy a közjogi szervezetek számaránya 7 százalékponttal, 35%-ról 42%-ra növekedett, míg a közszolgáltató szervezetek-

hez köthető eljárások számaránya éppen ellenkezőleg 7 százalékponttal csökkent 16%-ról 9%-ra. Említésre méltó, hogy az egyéb szervezetek eljárásainak értéke növekedett a legnagyobb mértékben a vizsgált időszak alatt, közelítőleg másfélszeresére, 380 Mrd Ft-ról 550 Mrd Ft-ra, viszont a támogatott szervezetek eljárásainak az értéke nagyon jelentősen 40%-kal lecsökkent, 37 Mrd Ft-ról 22 Mrd Ft-ra.

10. ábra A közbeszerzési eljárások számának (db) megoszlása az ajánlatkérők típusa szerint, 2021. I.-III. negyedév



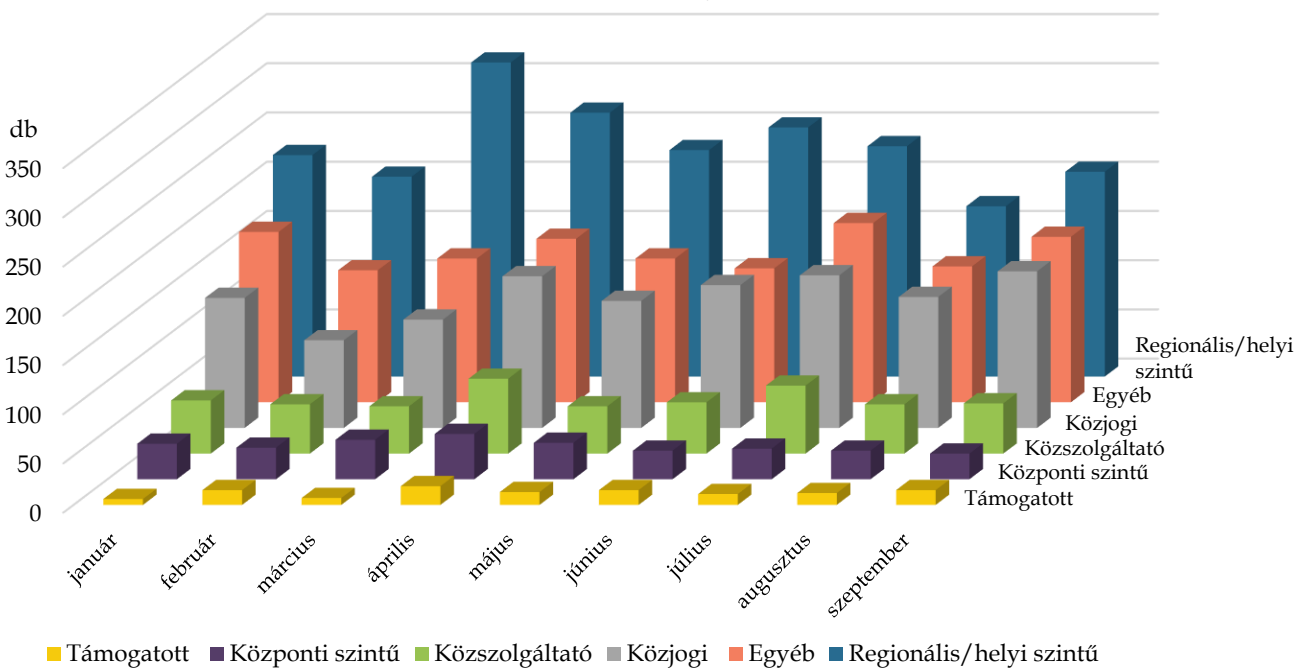
11. ábra A közbeszerzési eljárások értékének (Mrd Ft) megoszlása az ajánlatkérők típusa szerint, 2021. I.-III. negyedév



A különböző típusú ajánlatkérő szervezetekhez kapcsolódó eljárások havi bontású adatait jelenítik meg a 12. és 13. ábrák 3 dimenziós grafikonjai. A 12. ábráról szembe-tűnik, hogy az eljárások száma elég hasonló megoszlást mutat az összes ajánlatkérő szervezet esetében. Kivételt képez ez alól a regionális szintű szervezetek március hónaphoz tartozó kiugró adata, valamint a központi szintű szervezetek és a támogatott szervezetek, melyek

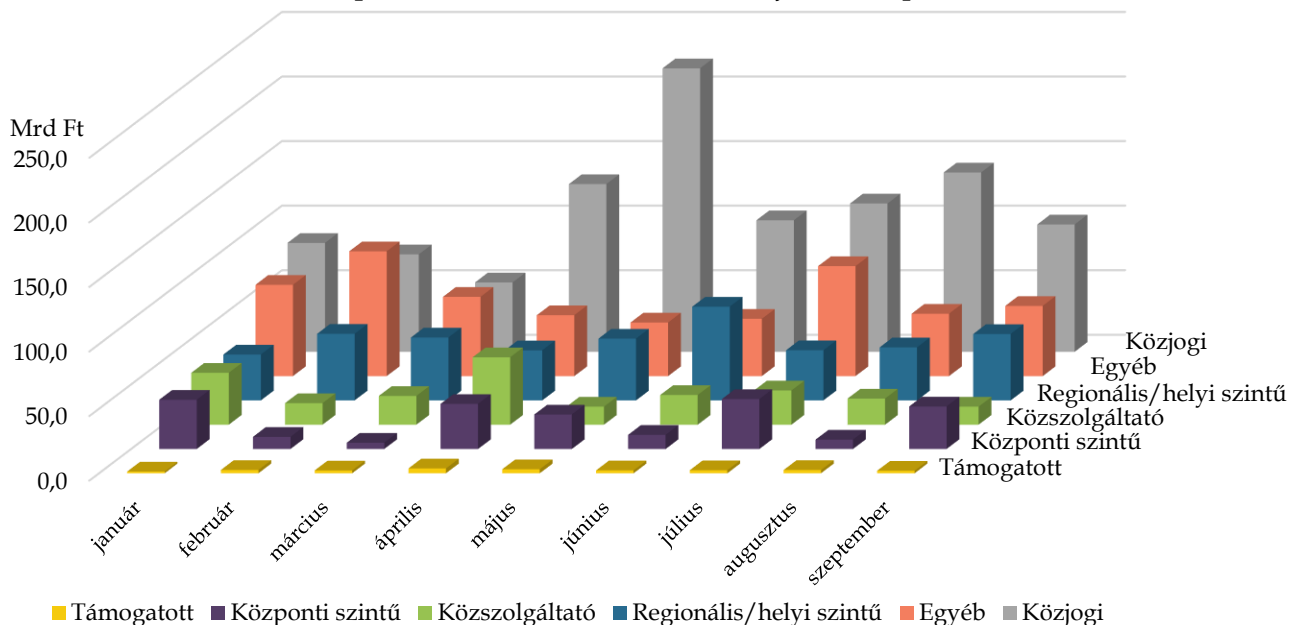
esetében a havi változás olyan kis mértékű, hogy a grafikon szinte egyenletesen lapos. Ami az értékek havi megoszlását illeti, sokkal hektikusabb képet kapunk, melyről kitűnik, hogy az egyes ajánlatkérő szervezetekhez kapcsolódó eljárások értékeinek havi megoszlása a darabszámokéival ellentétben nem mutat hasonló rajzolatot.

12. ábra A közbeszerzési eljárások számának (db) megoszlása az ajánlatkérők típusa szerint havi bontásban, 2021. január-szeptember



Forrás: Közbeszerzési Hatóság

13. ábra A közbeszerzési eljárások értékének (Mrd Ft) megoszlása az ajánlatkérők típusa szerint havi bontásban, 2021. január-szeptember



Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2021. első háromnegyedében kis mértékben ugyan, de elmondható, hogy tovább erősödött a mikro-, kis és középvállalkozások (kkv-szektor) térnyerése a közbeszerzések területén, mind az eljárások számának, érté-

kének volumenét illetően, mind az összes közbeszerzési eljáráshoz viszonyított arányuk tekintetében, amint azt az alábbi táblázat adatai is tükrözik. A nyertes kkv-t tartalmazó eljárások száma ugyan csak 5 száza-

lékkal növekedett 2021. első 9 hónapjában 2020. azonos időszakához képest, ugyanakkor ezen eljárásoknak az értéke több, mint negyedével lett több, mindkét esetben meghaladva az összes közbeszerzési eljárás növekményét. A kkv szektor szerepvállalásának erősödését bizo-

nyítja az a tény is, hogy 2021. első három negyedévi értékadata több mint 100 Mrd Ft-tal meghaladta a pandémia előtti év, 2019. azonos időszakában mért értéket.

1.táblázat

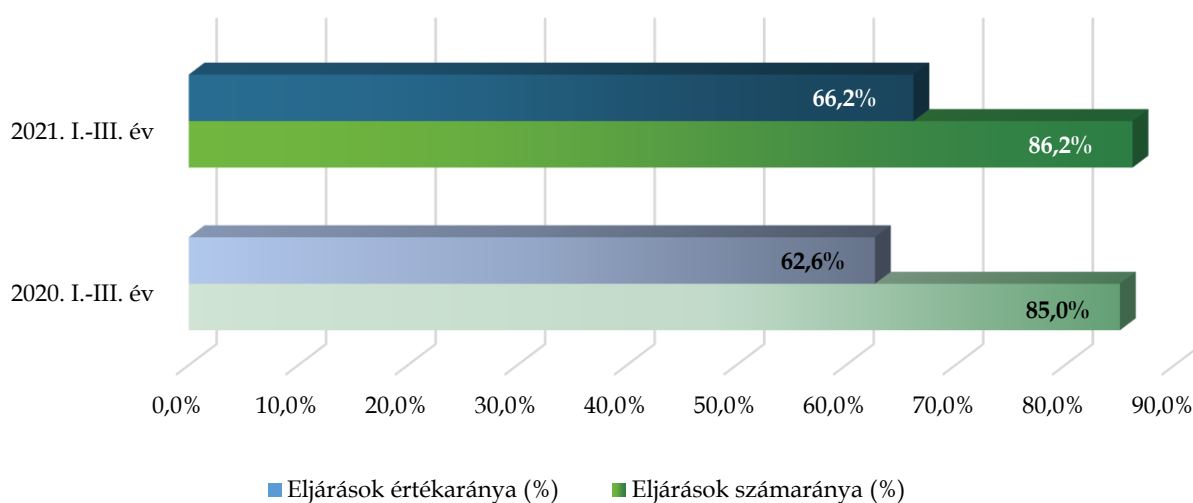
	2020. I.-III. n.év	2021. I.-III. n.év	2021/2020
Nyertes kkv-t tartalmazó közbeszerzések száma	4614 db	4847 db	105,0%
Nyertes kkv-t tartalmazó közbeszerzések értéke	1277,1 Mrd Ft	1619,6 Mrd Ft	126,8%
Összes közbeszerzési eljárás száma	5427 db	5625 db	103,6%
Összes közbeszerzési eljárás értéke	2038,5 Mrd Ft	2447,8 Mrd Ft	120,1%
Nyertes kkv-t tartalmazó eljárások számaránya	85,0%	86,2%	1,1%
Nyertes kkv-t tartalmazó eljárások értékaránya	62,6%	66,2%	3,5%

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A táblázat alsó két sorából az is kiolvasható, hogy 2021. első három negyedévében a kkv-k által elnyert eljárások számaránya közelítőleg 86%-ot tett ki, ami közérthetőbben annyit tesz, hogy minden 100 eredményes közbeszerzési eljárásból 86-ot a kkv-k nyertek el, ez közelítőleg azonos az előző év azonos időszakának

adatához, ami 85 db volt (14. ábra). Ugyanakkor a kkv-k értékaránya az összes eljárás százalékában 66,2%-ot tett ki, ez azt jelenti, hogy minden közbeszerzésben elnyert 100 Ft-ból közelítőleg 66 Ft a kkv szektorhoz került, míg az előző év azonos időszakában ez az érték csupán 63 Ft volt.

14. ábra A nyertes kkv-t tartalmazó eljárások aránya az összes eljárás százalékában 2020. és 2021. I.-III. negyedévében

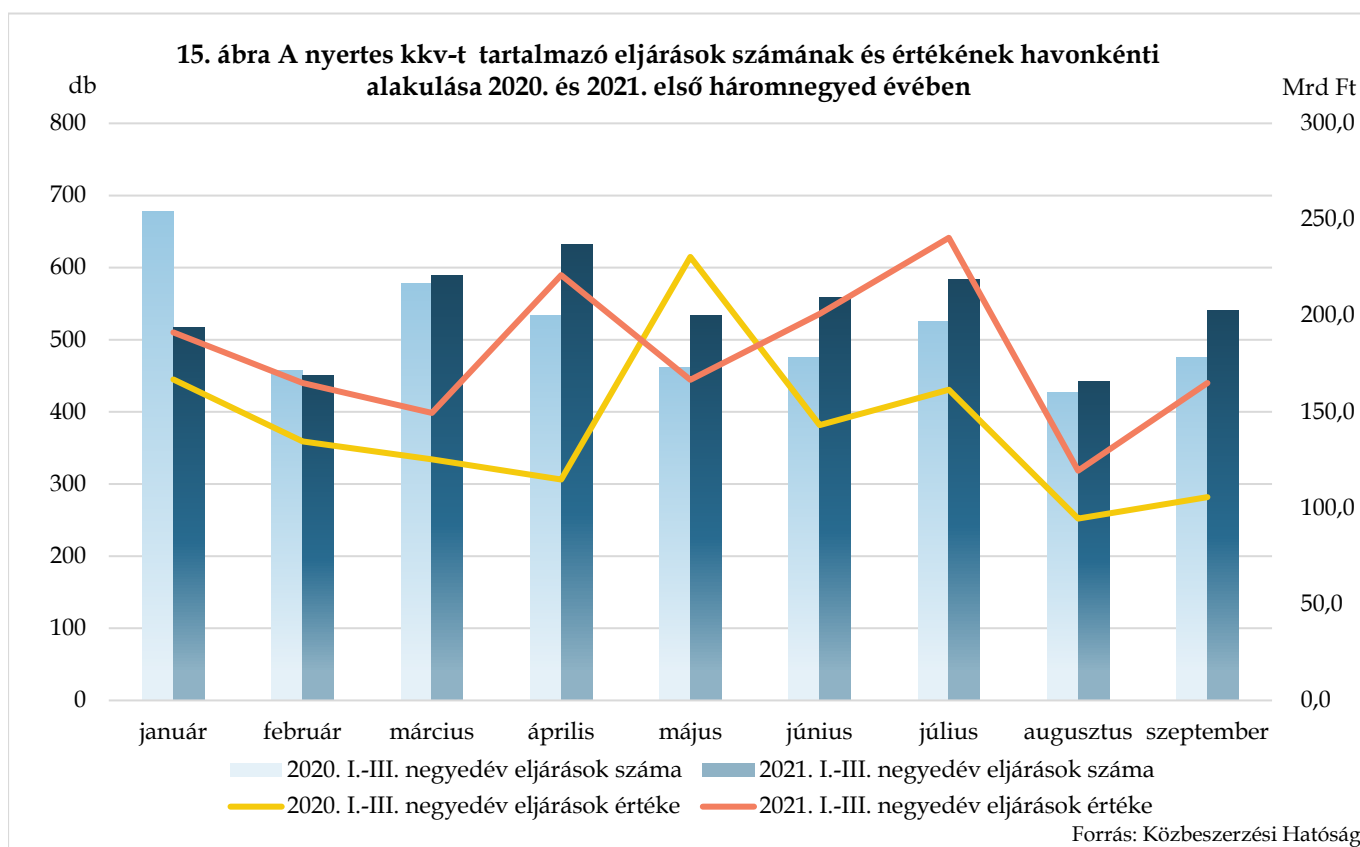


Forrás:Közbeszerzési Hatóság



A 15. ábra grafikonja a nyertes kkv-t tartalmazó eljárások számának és értékének havi megoszlását szemlélteti 2020. és 2021. első kilenc hónapjában. Látható, hogy a január havi nagyobb lemaradás után (több, mint 23%), már március hónapban meghaladta a kkv-által elnyert eljárások 2021-es száma az előző év azonos havi adatát és ez a kedvező tendencia végig így is maradt a vizsgált időszakban. A két év grafikonja nagyjából együtt mozog hónapról-hónapra, kivételt képez ez alól április, amikor is ellentétes előjelű volt a változás: 2021-ben ugyanis ebben a hónapban növe-

kedett a kkv-k által elnyert közbeszerzések száma és ekkor érte el a maximumát is az adott időszak tekintetében, míg 2020-ban csökkent az áprilisi adat az előző hónaphoz képest. Az eljárások értékének grafikonja intenzívebb ingadozást mutat 2021-ben az előző évihez képest, de az elmondható, hogy a 2021-es értékek minden hónapban meghaladják az előző éveket, kivéve májusban, mert ott a 2020-as érték volt kiugróan magas, de áprilisban például majdnem kétszerese, júliusban közelítőleg másfélszerese a 2021-es havi érték az előző év azonos hónapja adatának.



A fenntarthatósági, azaz a környezetvédelmi és szociális szempontok érvényesülése fontos aspektusa a hazai közbeszerzéseknek. Az alábbi táblázat adataiból kitűnik, hogy kis mértékben ugyan, de növekedett mind a zöld, mind a szociális szempontokat figyelembe vevő közbeszerzési eljárások volumene 2021. I.-III. negyedévében a 2020. év azonos időszakához viszonyítva. A számuk 20-25 darabbal lett több, ez a zöld közbeszerzéseknél csupán 6,7 százalékos bővülés, viszont a szociális eljárásoknál 25 százalékos emelkedést jelentett, mert ez utóbbiaknak jóval kisebb a számossága. Míg a

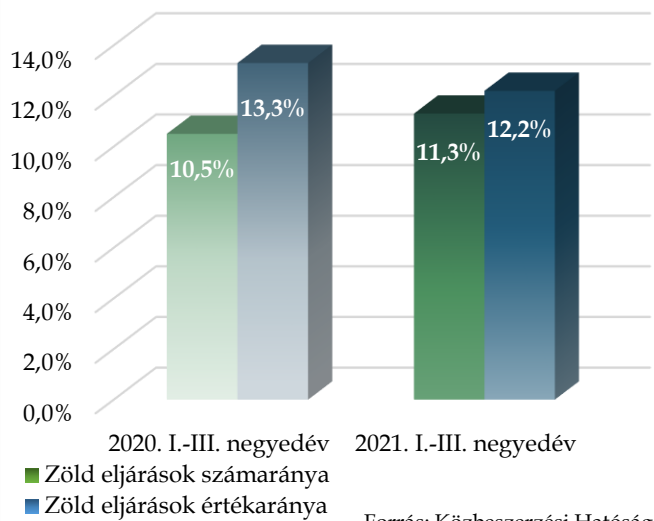
zöld közbeszerzések értéke csak 0,4 Mrd Ft-tal növekedett, addig a szociális eljárások értéke majdnem 40 százalékkal lett magasabb az egy évvel korábbi adatokhoz képest. A zöld közbeszerzések számának a nemzeti eljárásrendű közbeszerzések számához viszonyított aránya is kismértékű növekedést mutatott, míg az értékarány némileg csökkent, a szociális szempontú közbeszerzések esetében pedig mindkét arány, tehát a számarány és az értékarány is enyhén emelkedett (16. és 17. ábra).

2.táblázat

	2020. I.-III.				2021. I.-III.			
	eljárások száma (db)	szám-arány (%)	eljárások értéke (Mrd Ft)	érték-arány (%)	eljárások száma (db)	szám-arány (%)	eljárások értéke (Mrd Ft)	szám-arány (%)
<b>zöld</b>	360	10,5	51,3	13,3	384	11,3	51,7	12,2
<b>szociális</b>	80	2,3	11,1	2,9	100	2,9	15,5	3,7
<b>nemzeti</b>	3418	100	384,5	100	3392	100	423,6	100
<b>összesen</b>	5427	-	2038,5	-	5625	-	2447,8	-

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

16. ábra A zöld eljárások számának és értékének aránya a nemzeti eljárásrenden belül 2020. és 2021. I.-III. negyedévében



17. ábra A szociális eljárások számának és értékének aránya a nemzeti eljárásrenden belül 2020. és 2021. I.-III. negyedévében

